

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla VII. Privilegium personale personam sequitur, & extinguitur cum
persona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

tentia, quâ sublatâ eam statim exerit. Ita *Conin. l. 1.* quidam nescio, an de conditionibus impossibilibus matrimonii diceret, non sine magnis incommodis, quæ inde sequerentur. *Ex. gr.* Contraho tecum, sed aliter non erit validus contractus, nisi cæcum illuminaveris, secundum leges conditio hæc pro non adjectâ habetur, sed frustra, si obligatio naturalis ex tali contractu oritur, & radicaliter obligatus sum.

Tam enim facile est, potestatem illuminandi cæcum, quàm resuscitandi vivum à Deo accipere. Præterea si diligenter attendas, invenias Petrum occisorem nullo modo obligari ad restituendam vitam, nisi quatenus per miraculum possibilis est, cujus in humanis rebus non est habenda ratio: adeoque melius dicitur, neminem ad impossibile unquam obligari. *V. Vivianum in Comm. h. R.*

REGVLA VII.

Privilegium personale personam sequitur, & extinguitur cum personâ.

Hic Regulae respondet aliquatenus illa Juris Civilis 68. *In omnibus causis id observatur, ut ubi persone conditio locum facit beneficio, ibi deficiente et beneficio quoque deficiat.* De quâ *V. Decium p. 254.*

Porro Privilegium aliud nihil est, quàm privata quædam lex, ut ipsâ nomenclatura sonat. Nam quod nobis proprium, antiqui privum dicebant, teste *Gellio l. 10. c. 10. c. Privilegia dist. 3.* Quod si in gratiam personæ, detur, personale privilegium vocatur, & porro extendi non debet, si verò rei potius respectu detur, Reale. Quamobrem Regulae hinc intentio manifestatur. Nam si personæ intuitu quippiam extraordinarium conceditur, ipsius proprium donum est, atque ita personæ adhæret, ut quoquò se verterit, secum trahat. Exemplum habes in *c. 2. de viâ. & usu pallii*, ubi *Celestinus Papa.* Non est

conveniens, ut pallium tuum alicui commodes, cum pallium in personam non transeat, sed quisque cum eo debeat sepetiri.

Item in *c. Mandata de præsumpt.* ubi *Greg. Papa Maximo Episcopo* rescribens vices Apostolicæ Sedis illius personæ, non autem loco tribuere ait. eò quod ex tranfactâ vitâ de subsequente illius conversatione præsumeret. Quibus verbis causa inserta est privilegiorum personalium, quæ causa cum in aliis locum non habeat, ab iis idem privilegium non participatur, juxta textum *c. Sanè. 9. de privil. Regim. l. 30. c. 22. q. 2.*

Nec desunt juris profani exempla. Regulariter enim, ait *Gaill. l. 2. obs. 144.* privilegium personale non extenditur ad extraneum hæredem. *l. Quia tale. tit. solu. matr. & in c. Privilegium. de privil. in 6.* Cum enim qualitas privi-

privilegii mutatione personæ, quæ est alterius conditionis mutetur, per consequens privilegium amittitur. *l. licitatio, alias locatio. §. fin. tit. de publican. & vectigal. & c. 1. de iure patron. in 6.* Idem apparet in marito, qui non condemnatur, nisi quantum facere potest, deducto, ne egeat. quæ gratia maritum sequitur, & cum ipso emoritur: ac proinde hæres illius extraneus in solidum condemnatur, non habita ratione, ne egeat. *l. Maritum. tit. solu. matr.*

Idem in privilegio, quod datur patri, patrono, & militi, ut non condemnentur, nisi quantum præstare possunt. *l. Sunt. tit. de re iud. l. Patronus. l. Miles.* cum quibus similiter extinguitur privilegium illud, nec ulla successione in alios derivatur. *Dynus. Peckius in Comm. h. R. Sylv. V. Privilegium n. 1. Armilla. n. 5. Zerola Part. 2. §. Quinto.*

II Unde consequitur, quod ampliari debeat, & intelligi privilegium personæ inesse, quamvis alio in loco versetur, quemadmodum potestas Principem comitatur, quocumque ierit. Nam Roma quoque, & Curia ibi esse censetur, ubi Pontifex est. Scholaris item, quamvis migret loco, & extra Academiam sit, à laico iudice capi, & teneri non potest. *Auth. Habita. c. Ne fil. pro patre.*

3. Amplia, ut in solidum adhæreat personæ, non verò, ut quasi in partes dissectum alicubi sit persona, ubi non sit privilegium ipsius adæquatè: quia ut alia jura, censetur unum, & indivisibile. *Aymo consil. 239 l. 2. ad exemplum sententiæ unum duntaxat caput continentis.*

3. Amplia, ut profitiis quoque, cum quibus in aliqua dispositione privilegiatus concurrat. *ex. g. Major 25. annis utitur privilegio minoris, quoad petendam restitutionem in integrum. l. si communem. tit. quemadm. servitus amit.* Et laicus cum clerico ad maleficium captus simul cum clerico ad iudicem Ecclesiasticum remittitur, ne contentia causa dividatur & contrariæ sententiæ proferantur. *c. Per tuas de arb. Item quando privatus habet jus commune cum Ecclesia Romana, non currit illi præscriptio nisi centenaria. Gall. l. 1. de pace publ. c. 6. n. 17. & 18.* Verum quod de privilegio minorum diximus, etiam majoribus tribui, mirum non est, imò impertinens, si non personale, sed reale est, utpote intuitu lætionis, & damni constitutum. *Mynsing. l. 4. obs. 19. Suar. l. 8. c. 3. n. 6. Duenas in Reg. 552.*

4. Privilegium personale ita personæ annexum ac proprium est, ut neque uxori, neque filiis, & multò minus familiaribus frui liceat, nisi id specialiter expressum fuerit. *Navarr. c. 27. n. 181. Suar. l. 8. c. 11. Barb. hic. cum aliis multis.*

Hinc sequitur & persona extincta, & loco, privilegia ipsi concessa simul perire, nisi ab hostibus destructio fiat, vel legitima auctoritate aliò transferatur, ut fufius explicat *Barbos. n. 7. & seq. Azor. l. 5. c. 22. q. 11.*

III. In contrarium obijciunt. Qui ab Episcopo privilegium habet legendi libros hæreticos, vescendi carne, aut lactiniis in Quadragesima, non potest eo uti extra diocesin suam. Ergò Privilegium personale non sequitur ubique personam. *De librorum hæretico.*

teorum lectione testantur *Navarr. consil. 6. de privil. Salas, & Suarez apud Barbosa in c. Facte sunt. dist. 4.* De reliquis eadem ratio videtur. Nam uti lex Episcopi extra ipsius territorium non obligat. *c. 2. de constit. in 6.* ita nec privilegium.

R. Prædictis privilegiis eos, qui impetrarunt ubique uti posse, eo ipso, quia personalia sunt. Quod autem alicubi non permittantur, ex specialibus interdicitis manat, propter scandalum, & alia incommoda. *Navarr. consil. 15. de privil. Azor. l. 1. §. c. 23. q. 6. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. Sanch. de Matrim. l. 8. d. 31. q. 2. Pellizzar. in Manuali Regul. tract. 3. c. 1. num. 60.*

Ob. 2. Qui in alieno territorio deliquit, ejus loci Magistratui poenas debet, non obstante quocumque privilegio, ne nisi à certo Iudice puniatur. Non sequitur ergo privilegium quocumque peregrinantes.

R. Privilegia sine præjudicio tertii concedi solent, & debent, uti habes in *c. Super ea. de off. deleg. l. 1. §. Merito. & §. si quis à Principe. tit. Ne quid in loco publ. Gall. l. 2. obs. 1. n. 14. & obs. 142. p. 592. Barb. in c. Ex ruarum de auct. & usu pall.* Mirum igitur videri non debet, si quis in alieno territorio ad poenam trahatur propter culpam, quia nec intentio dantis privilegium est eousque extendere, neque juri aliorum quicquam derogare.

Ob. 3. Privilegiatus contra privilegium, uti privilegio suo non potest: quomodo igitur eum perpetuò comitatur?

R. Hæc obiectio seipsam jugilat, Nam qui affirmat Titium non posse uti

gladio suo, fatetur illum habere. Aliud ergo privilegium seu jus aliud est usus ipsius: privilegium penes me est, sed uti non possum contra eum, qui ex opposito privilegiatus est, quia dicat se in possessione libertatis constitutum de jure non posse: aliàs benè utimur privilegiis etiam contra similiter privilegiatos, quando de evitando damno agitur. quemadmodum in Religiosis Ordinibus videre est. *V. Roder. Tom. 1. q. 9. art. 11. & Pellizzar. in Manu. Reg. tr. 8. c. 1. n. 78.*

IV. Quod additur in Regulâ Privilegium cum personâ extingui, indicat nullâ hæreditate, aut successione ad posterios transire, cujus rei indubitata ratio est, quia cessante causâ, à quâ sola pendebat, effectus quoque cessat: ut prolixa inductione declarat in Reg. suis *Andr. Tiracquellus.* Cùm ergo privilegiorum personalium causa sit personæ propria dignitas, ut sic incommunicabilis, non est, quod filii, & posterii eodem se favore fruituros sperent, nisi fortè aliter expressum sit. Ita, ut aliis exemplis parcam, usu venire cernimus Doctorum, & Professorum posteris, qui neque vivis parentibus, neque defunctis usurpare audent titulum nobilitatis, aut illustrii personarum. Enim verò, cum ipsis Doctoribus, & doctrinâ, quam multo sudore compararunt, & propter doctrinam parta decora eodem sepulcro conduntur. *Franc. Marcus decis. 458. n. 25. & decis. 639. num. 3. Bronchorst Centur. 4. ass. 90. Tholos. l. 18. de Rep. c. 9. Adamus Conzen. l. 4. politicor. c. 16. Mascard de probat. concl. 671. num. 11. Surdus Consil. 5. n. 46. Brunor. in loc. commu.*

mun. V. Probatio 10. Card. Tusch. lit. P. concl. 765. Barb. in axiom. 1. 91. Menoch. Casu 336. n. 10. ubi probare nititur privilegium personæ datum ad familiares extendi, quod minime admittendum,

nisi loquatur de personâ cum adjecto; puta talis domus incola, vel hospite, ut materia, quam ibidem tractat, indicare videtur.

REGULA VIII.

Semel malus semper præsumitur esse malus.

I. **S**umitur ex l. filius. §. 1. ubi Barr. de accus. & ex c. scribam. de præsum. cum aliis citatis à Gloss. hic, & Barb. in axiom. 1. 2. De vero sensu peculiaris difficultas est, tum propter ea, quæ usu quotidiano in contrarium cernimus, tum propter aliam Regulam è diametro repugnantem, quod quilibet habendus sit bonus, donec probetur malus: & qui antea bonus fuit, nunc quoque bonus præsumitur, quemadmodum Barb. notat. ad c. Cum in iuventute. 15. de præsumpt. & Tiraquellus explicat. de penis tempor. c. 51. Insuper ratio favet. Nam quamvis primorum parentum scelere natura corrupta in malum inclinât. c. Omnis 12. q. 1. quia tamen inclinatio illa ex se peccatum non est, ut Theologi contra Sectarios nostri temporis demonstrant cum S. Th. 1. 2. q. 91. & 93. nihil obstat, quò minus homo, instructus libero arbitrio aliisque viribus bene agere queat, indeque jus sibi acquirere ut quam diu oppositum latet, in bonâ estimatione aliorum sit, & bonus reputetur. S. Thom. 2. 2. q. 60. art. 3. Soto 1. 3. de iust. q. 4. art. 111. Valent. 3. disp. 5. q. 4. punct. 3.

III. Sensus igitur Regulæ est. Cum

is, qui semel deliquit, v. g. perjurio aliquo, aut prævaricatione, non possit eluere illud, nisi per mutationem animi, & pœnitentiam: de hac autem in foro externo præsumi non queat, quam diu ignoratur, præsumitur ad huc esse, qualis aliquando fuit, deprehensur nimirum aut convictus, idque donec contrarium innotescat. c. Maiores. §. ult. de baptismo arg. l. si ve possidetis, ubi Gloss. & DD. C. de probat. Dico, præsumitur esse, qui ante fuit, malus scilicet non absolute & universè, sed in eodem genere delicti, v. g. calumniæ, aut prævaricationis, cuius gratia in iudicio non admittetur, quasi bonus, nisi probaverit. Hoc factò præsumptio cessat, & veritati cedit. V. Gaill. l. 2. obs. 109. ubi docet ex multis qui simul rixati homicidium fecerunt, si auctor deprehendi nequeat, eum quæstionibus subijci posse, qui naturam suam contentiosus, malæ frugis, ad rixas facile profluit, & aliis simile delictum commisit: idque per regulam, Quod semel malus semper præsumitur malus in eodem genere delicti. c. Ille vos. §. fin. de pignori. l. si cui crimen. §. 1. tit. de accus. Hippol. Singulari 74. & 217. Anton. Bardus de temp. nulli. 61. &